

Povídejte si, hrajte si, čtěte

Zábavné a jednoduché aktivity podporující rozvoj
komunikačních a jazykových schopností

Ve spolupráci s

Change your story

Start
for Life

Povídejte si, hrajte si, čtěte

Tři jednoduché postupy, které vašemu dítěti zajistí ten nejlepší start do života

Pokud se vám líbí aktivity v této brožuře, bude se vám určitě líbit i náš newsletter! Jednou za 14 dní díky němu obdržíte nejnovější aktivity „povídejte si, hrajte si, čtěte“, aktuality a mnohem více!

Zaregistrujte se na našich stránkách:
wordsforlife.org.uk/newsletter

Jednoduché a zábavné aktivity pro děti

Existuje mnoho způsobů, jak zaujmout pozornost dítěte

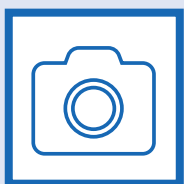
Děti absorbují všechno. Dokonce i ty nejmenší věci, které s nimi děláte, mohou mít na dítě zásadní vliv a připravit jej na zahájení školní docházky.

Nikdo nezná vaše dítě lépe než vy sami. Vyberte si nápady, které vám vyhovují, obměňujte aktivity, na které jste zvyklí, nebo si vymyslete vlastní.

Víme, že vy víte nejlépe, co vaše dítě potřebuje. Některé z těchto aktivit zaberou jen pár minut, jiné budou delší. Cílem je, abyste si vy i vaše dítě tyto aktivity užili, proto se během nich zkuste nekoukat na hodinky. Kdykoli se k nim budete moci vrátit. Nechte se vést vaším dítětem.

Použijte **#ChatPlayRead** a sdílejte fotky a videa vás a vašeho dítěte pořízené během aktivit z této brožury. Každou aktivitu doprovází video, takže můžete oskenovat QR kódy a získat další informace. Jsme nadšení když vidíme, že rodiny z celé země používají naše nápady!

Obsah

Aktivity zaměřené na mluvení	5
Mluvení při přebalování	6
Následující den	8
Pluj, pluj loďko má	9
Paměťová hra	11
Aktivity zaměřené na hry	13
Hra na jukanou	14
Skotačení při koupání	15
Vytvořte si vlastní krabici na zvuky	16
Letíme na Měsíc	18
Aktivity zaměřené na četbu	20
Příjemné chvíle s knihou	21
Společné nákupy	23
Den s medvídkem	24
Třpyť se, třpyť se hvězdičko	26

Aktivity zaměřené na mluvení

Následující den

Paměťová hra

Mluvení při
přebalování

Pluj, pluj loďko má

Mluvení při přebalování

Povídání si během přebalování pomáhá dítěti učit se konverzovat.

Vaše dítě bude nadšené, když na něj budete mluvit. Povídáním a děláním grimas si s dítětem budete budovat pouto a pomáháte mu poznávat lidi.

Co je dobré vědět

Když si budete se svým dítětem povídat již od prvního dne, dáte mu nástroje, které potřebuje k tomu, aby se naučilo mluvit a rozumět ostatním.

Využijte čas při přebalování

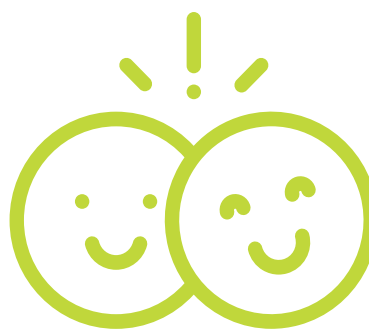
Bud'te
usměvaví.

Dělejte různé výrazy a
vydávejte různé zvuky.

Dítě se na vás rádo
dívá a rádo vás
napodobuje. Zkuste
vypláznout jazyk!

Reagujte na zvuky
a výrazy, které
vaše dítě vydává a
dělá.

Snažte se být klidní,
aby se vaše dítě cítilo
uvolněně a mohlo se
soustředit na to, co
děláte.

Zkuste svému dítěti
přednést nebo zazpívat
některou z vašich
oblíbených říkanek.

Následující den

Když dítěti řeknete, co máte v plánu na následující den, pomůže mu to s učením.

Děti mají rády pravidelný režim a chtějí vědět, co se bude dít.

Ráno řekněte svému dítěti, co máte v plánu. Můžete s ním mluvit během krmení, cestování nebo hraní.

Dobrý nápad je mluvit o věcech v pořadí, v jakém je budete dělat. Například: „Nejprve se oblečeme a potom si dáme snídani.“

Až bude vaše dítě trošku starší a bude mluvit, můžete se jej zeptat, jestli ví, co bude následovat. Možná mu to bude nějaký čas trvat, ale jen to, že se jej zeptáte, mu pomůže udržet pozornost.

Co je dobré vědět

Rutina a skutečnost, že víme, co se bude dít dál, nám všem pomáhají cítit se bezpečně a učit se.

Pluj, pluj loďko má

Tuto říkanku doprovázejí zábavné pohyby a zvuky, které vaše dítě rozesmějí.

Menším dětem můžete pomoci jednoduchými pohyby, například tím, že si je položíte na klín a budete jim zpívat. Jakmile bude vaše dítě bezpečně sedět, bude schopno provádět více pohybů samostatně. Jen dávejte pozor, aby nespadlo!

Posad'te se k dítěti čelem a držte ho za ruce. Při „veslování“ jemně pohybujte rukama dítěte dopředu a dozadu. Když uvidíte krokodýla, tučňáka nebo slona, užívejte si křik, pištění a troubení.

Co je dobré vědět

Tato píseň pomáhá rozvíjet motoriku dítěte, které při houpání používá celé tělo. To mu pomáhá s rovnováhou a rozvíjením svalů.

Pluj, pluj loďko má
Říčkou studenou
Vesele, vesele, vesele, vesele
Zpívej si se mnou.

Pluj, pluj loďko má
Dolů po řece
Když uvidíš krokodýla
Musíš zaječet!

Pluj, pluj loďko má
Dolů po proudu
Když uvidíš tučňáka
Tak vezmi si bundu!

Pluj, pluj loďko má
Řekou klikatou
Když tam bude velký slon
Tak zatrub jako on!

Pluj, pluj loďko má
Lehce po moři
Musíš dávat velký pozor
Kdo se vynoří!

Pluj, pluj loďko má
Malým potokem
Když uvidíš domeček
Tak mávej do oken

Co je dobré vědět

Zpívání říkanek s dítětem mu pomůže s mluvením, protože se seznámí se slovy i rytmem. Možná začne napodobovat zvuky, které vydáváte, nebo se přidá ke slovům.

Paměťová hra

Tuto hru můžete snadno hrát doma.
Vybízí vaše dítě k mluvení, přemýšlení
a hraní.

Tato zábavná paměťová hra pomůže vašemu dítěti komunikovat a řešit problémy. Malé děti mohou diskutovat o různých hračkách a začít je třídit. Starší děti bude bavit vzpomenout si na to, co jim chybí.

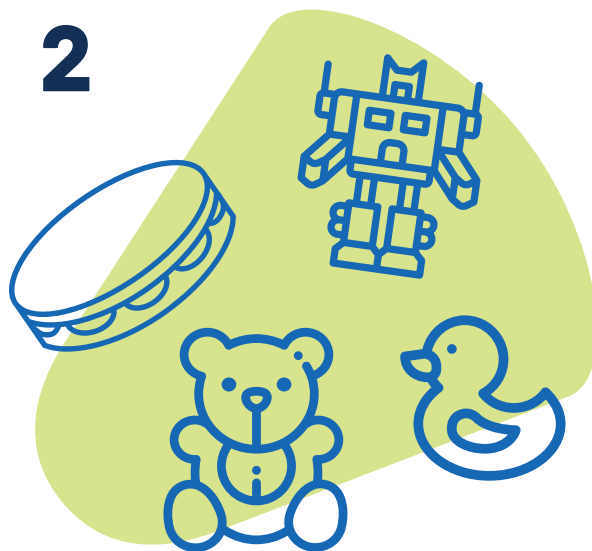

Co je dobré vědět

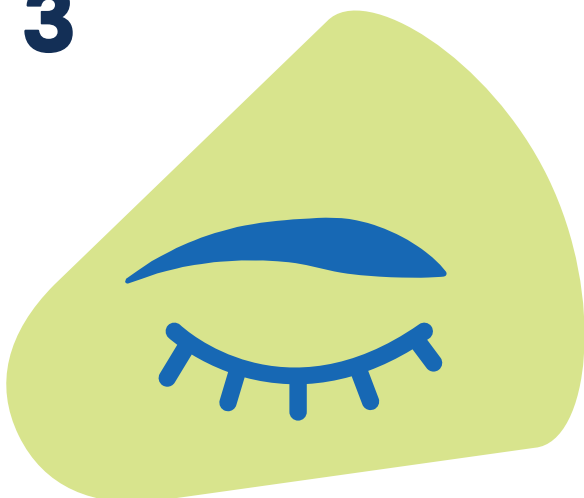
Tato hra pomáhá rozvíjet jazyk, soustředění a paměť.

1

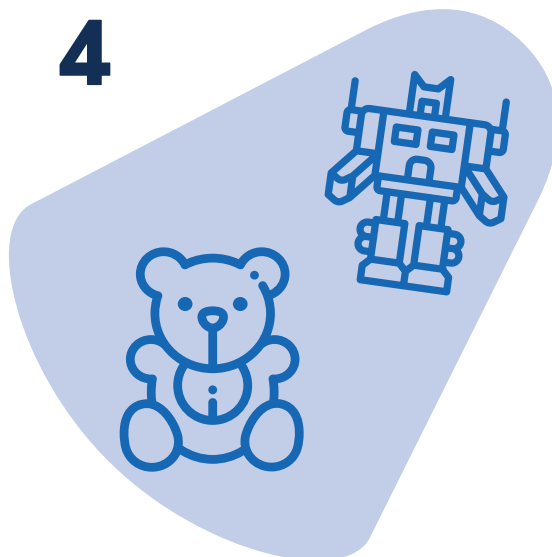
Shromážděte oblíbené hračky, knihy a předměty vašeho dítěte. S tím vám vaše dítě může pomoci.

2

Dejte všechny věci dohromady a povídejte si o tom, co je kde.

3

Požádejte dítě, aby zavřelo oči a otočilo se.

4

Jednu z věcí schovejte. Poté požádejte dítě, aby otevřelo oči a zkusilo si vzpomenout, co chybí.

Teď je řada na vás

Tuto hru můžete hrát i obráceně, kdy dítě odstraní nějaký předmět a vyzkouší vaši paměť.

Aktivity zaměřené na hry

Vytvořte si vlastní krabici
na zvuky

Skotačení při koupání

Hra na jukanou

Letíme na Měsíc

Hra na jukanou

Hra na jukanou je zábavná hra, kterou mají rády malé děti!

Tuto hru si můžete zahrát, když je vaše dítě spokojené a uvolněné. Můžete ji hrát s dítětem na klíně nebo když leží a dívá se na vás. Zakryjete si obličej rukama nebo pokrývkou. Zeptejte se dítěte: „Kde je maminka/tatínek?“ Poté obličej odkryjte a zvolte „Tady jeee!“

Co je dobré vědět

Poloha na bříšku pomáhá dítěti posilovat svaly, které mu usnadní sezení, lezení a chování. Pokud vaše dítě neleží rádo na bříšku, může ho hra, jako je tato, zabavit.

Skotačení při koupání

Čas koupání je vhodnou dobou pro povídání si a hraní, protože dítě je uvolněné a věnuje vám pozornost.

Napodobujte pohyby a zvuky, které vaše dítě vydává, a sledujte, jak reaguje.

Mluvte o tom, co právě děláte. Když je například čas umýt si obličej, řekněte: „Je čas umýt si obličej.“

Pokud se vaše dítě koupe s hračkou, můžete totéž provést s hračkou. Například: „Je čas umýt kachničky obličej!“

Činnost můžete také napodobit. Sledujte, zda vás dítě napodobuje nebo vydává zvuky.

Co je dobré vědět

Čím více zábavy si společně užijete, tím více se toho vaše dítě naučí.

Vytvořte si vlastní krabici na zvuky

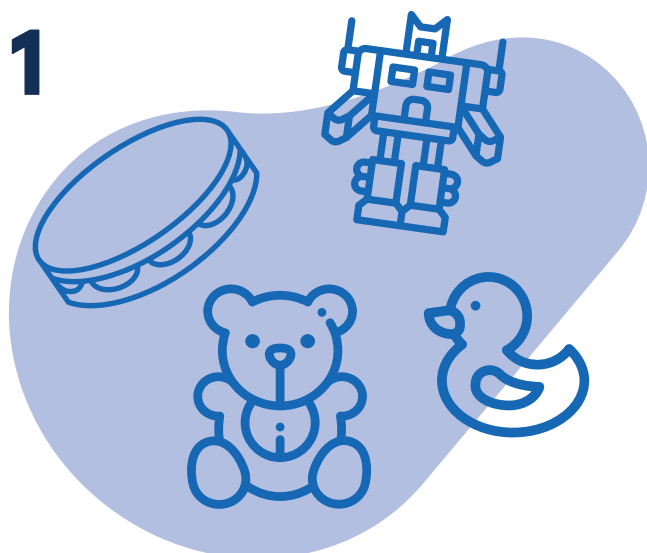
Existuje mnoho způsobů, jak použít hračky nebo obrázky k interakci. Jedním z těchto způsobů je vydávání zvuků.

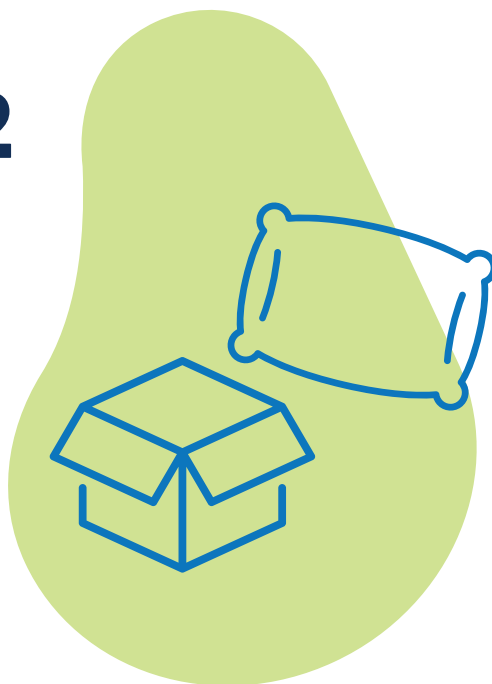
Co je dobré vědět

Hry se zvuky pomáhají dítěti naučit se lépe naslouchat, což je užitečné pro budoucí komunikaci.

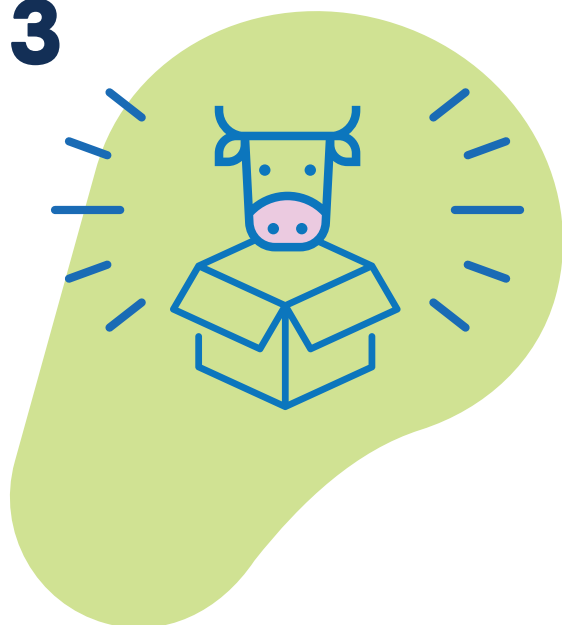

1

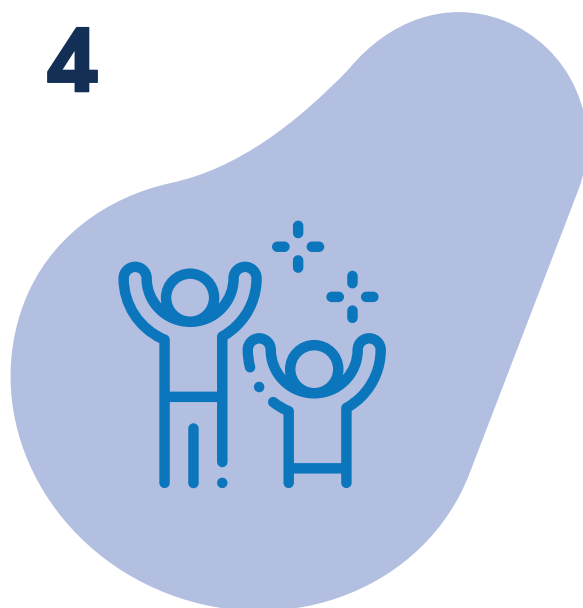
Shromážděte několik známých předmětů. Mohou to být hračky nebo obrázky věcí, které má vaše dítě rádo. To vše se umístí do „krabice na zvuky“.

2

Poté předměty vložte do krabice (stejně dobře poslouží i povlak na polštář!).

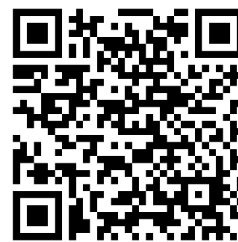
3

Posad'te se s dítětem a vydejte zvuk něčeho, co je v krabici. Například kráva dělá „búú“ a auto jede „vrrr“. Požádejte své dítě, aby našlo hračku, která tento zvuk vydává.

4

Vyzvěte své dítě, aby se prohrabalo obsahem krabice a našlo tu správnou věc. Jakmile ji najde, pochvalte ho a řekněte mu, co je to za předmět. Například: „Výborně, našel jsi krávu!“

Raketa letí na Měsíc

Tuto říkanku doprovázejí zábavné pohyby a zvuky, které vaše dítě rozesmějí.

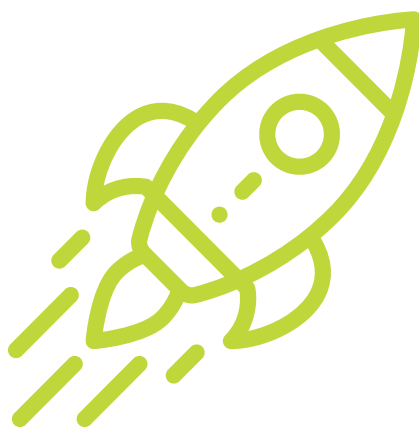

Posad'te se s dítětem v náručí a jemně jím pohupujte dopředu a dozadu. Ukažte na oblohu a cestou na Měsíc dělejte kruhy pomocí horních končetin. Při odpočítávání zvyšte hlas po každém čísle. Jakmile se dostanete k „A letíme nad Zemí“, zvedněte dítě vysoko do vzduchu.

Co je dobré vědět

Tato píseň pomáhá rozvíjet motoriku dítěte, které používá ruce k napodobování tvarů. To mu pomáhá s rovnováhou a rozvíjením svalů.

**Startujeme co by dup
Letíme, už ani muk
Vesmírem fičíme
Galaxie míjíme
Pozor!
Nikdo ať nelení
Deset devět osm sedm
šest pět čtyři tři dva jedn

A letíme nad Zemí!**

Jakmile se dostanete k „A letíme nad Zemí“,
zvedněte dítě vysoko do vzduchu.

Co je dobré vědět

V místní knihovně najdete knihy s říkankami. Některé knihovny pořádají bezplatná sezení s říkankami pro děti.

Aktivity zaměřené na četbu

Příjemné chvíle s knihou

Třpyť se, třpyť se
hvězdičko

Společné nákupy

Den s medvídkem

Příjemné chvíle s knihou

Děti si rády prohlížejí obrázky a poslouchají příběhy z knih.

Chvilka strávená prohlížením knih každý den pomáhá dítěti v rozvoji. Pomáhá mu to soustředit se a učit se nová slova. Je to také skvělá příležitost pro klidné a příjemně strávené společné chvíle.

Vytvořte si útulný pelíšek třeba tak, že přikryjete stůl dekou a na zem dáte polštáře. Něco podobného můžete udělat i venku. Společné chvíle nad knihou na neobvyklém místě jsou vzrušující a děti začnou vnímat knihy jako dobrodružství.

Lásku ke knihám můžete u svého dítěte vzbudit tak, že do jeho denního režimu zařadíte čas strávený čtením pohádek. Knihy mohou být užitečné těsně před spaním. Společné tiché prohlížení knihy pomůže dítě uklidnit.

Nebo to může být uprostřed dne – kdykoli si myslíte, že dítě potřebuje chvilku klidu.

Co je dobré vědět

Návštěva knihovny může být společenským zážitkem pro vás i vaše dítě. Najdete zde také spoustu dětských knih, které si můžete zdarma vypůjčit.

Nejlepší tipy pro čas strávený s knihou

Knihu můžete otevřít kdykoli, nemusí to být jen před spaním.

Najděte si klidné místo

Povídejte si o obrázcích a čtěte některá nebo všechna slova

Nechte dítěti čas na reakci

Opakujte slova, která řekne

Nečtěte příliš dlouho. Přestaňte, když se vaše dítě začne nudit

Společné nákupy

Cesta za nákupy může být příležitostí k tomu, abyste si s dítětem povídali a ukázali mu, že písmena a slova jsou všude kolem nás.

Povídejte si s dítětem o tom, co všechno vidíte, když chodíte po obchodech. Popisujte předměty, které vezmete do ruky, a vyzvěte dítě, aby udělalo totéž. Ukazujte mu nápisy v obchodě, loga a nálepky. Dítě tak lépe pochopí, že písmena a slova mají svůj účel.

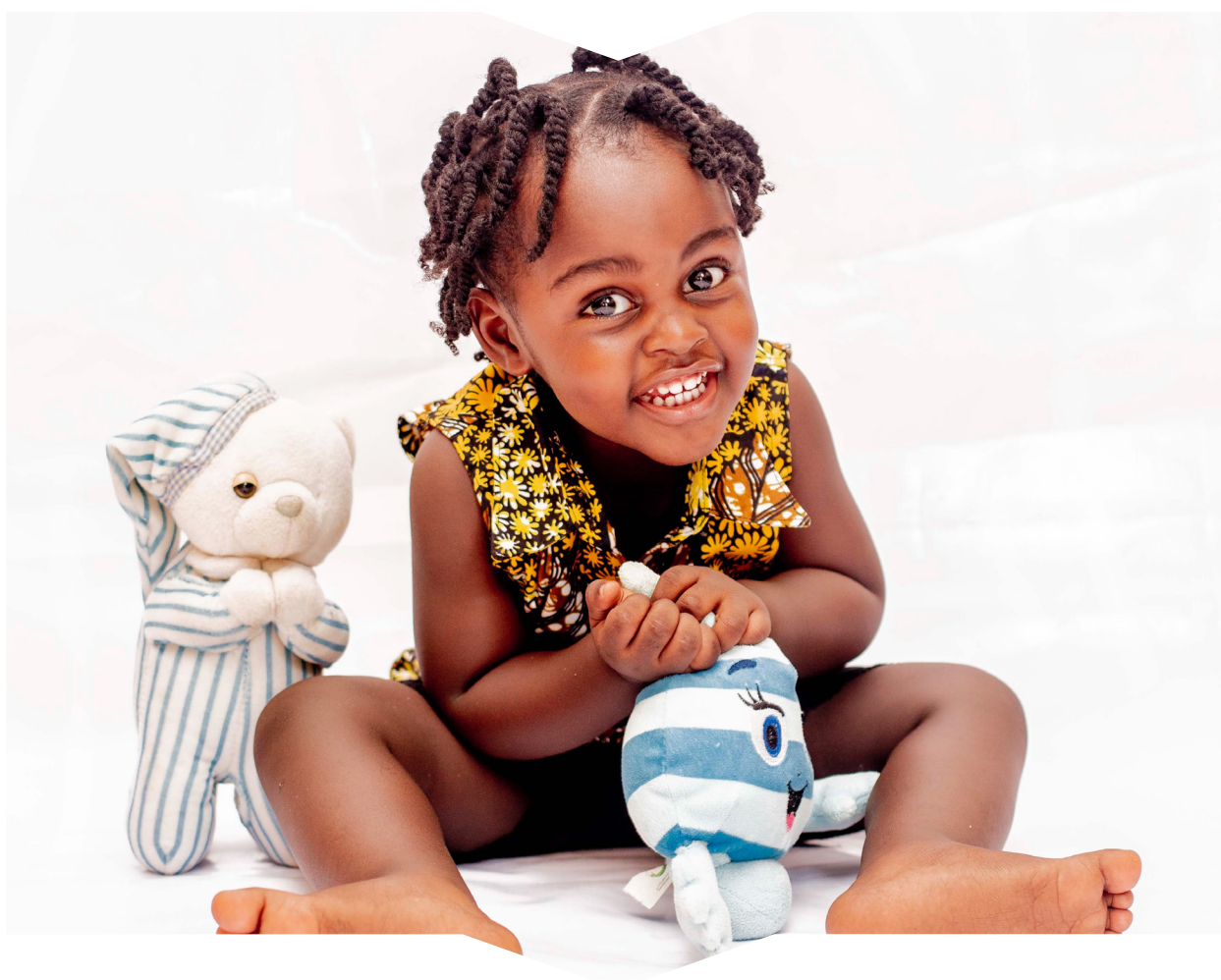
Co je dobré vědět

Vaše dítě si možná bude chtít vytvořit vlastní nákupní seznam, zejména pokud vás s ním uvidí. Můžete jej vyzvat, aby zboží nakreslilo nebo popsalo. Zpočátku to mohou být jen čáry nebo tvary.

Den s medvídkem

Příběh s oblíbenou hračkou jako hlavním hrdinou.

K této aktivitě věnované vyprávění příběhu nepotřebujete žádné knihy. Vybízí dítě k tomu, aby si vymyslelo svůj vlastní příběh. Vyberte společně jednu z jeho oblíbených hraček, například plyšáka nebo panenku. Udělejte z hračky hlavní postavu příběhu. Pokud vás zrovna žádný nenapadá, zkuste například cestu vlakem.

Co je dobré vědět

Vymýšlení příběhů pomáhá dětem rozvíjet kreativitu a představivost.

1 Začněte jménem hračky a místem, kde bydlí.

2 Pak vyplňujte prázdná místa:

Jsem...

Bydlím v...

Cestuji s...

Můj nejlepší
kamarád se
jmenuje...

Můj vlak
jede do...

Po cestě
jsem viděl...

Vymyslete si vlastní podněty. Vůbec nevadí, že je příběh směšný. Vymýšlení příběhů je zábavné a pomáhá dítěti naučit se mluvit a používat svou představivost.

Třpyť se, třpyť se hvězdičko

V knihách najdete různé říkanky s hudbou. Hudba a zpěv jsou skvělým způsobem, jak seznámit dítě s jazykem již v raném věku.

Posad'te se před dítě čelem a uka'zte mu, jak má pohybovat rukama, aby se třpytilo jako hvězda. Zaspívejte dítěti říkanku a pomocí prstů ruky vytvořte tvar diamantu.

Co je dobré vědět

Hudba může pomoci zlepšit paměť a pozornost. Také snižuje stres a dokáže uklidnit rozrušené dítě.

Třpyť se, třpyť se hvězdičko
Zajímalo by mě, co jsi zač
Nad světem tak vysoko
Jako diamant na obloze
Třpyť se, třpyť se hvězdičko
Zajímalo by mě, co jsi zač

Co je dobré vědět

Zpívání říkanek s dítětem podporuje jeho jazykové dovednosti a připravuje ho na čtení a psaní, protože se učí naslouchat různým zvukům a slovům.

Další nápady na zábavné aktivity, které můžete zařadit do své každodenní činnosti, najdete na stránkách:

[wordsforlife.org.uk](https://www.wordsforlife.org.uk)

[nhs.uk/start-for-life/early-learning-development](https://www.nhs.uk/start-for-life/early-learning-development)

Co je The National Literacy Trust

National Literacy Trust je nezávislá charitativní organizace, která poskytuje dětem, mladým lidem a dospělým dovednosti v oblasti gramotnosti, které potřebují k dosažení úspěchu.

Gramotnost je základ. Poskytuje vám nástroje, které vám pomohou získat ze života co nejvíce, a dává vám sílu utvářet si vlastní budoucnost. Otevírá dveře do života, jaký chcete mít. Nízká gramotnost je však neoddělitelně spojena s chudobou. Již více než 30 let pracujeme s lidmi, kteří nás nejvíce potřebují, a podporujeme školy, rodiny a komunity na místní i celostátní úrovni.

f Najděte si nás na Facebooku [/nationalliteracytrust](https://www.facebook.com/nationalliteracytrust)

X Sledujte nás na X, dříve Twitteru [@Literacy_Trust](https://twitter.com/Literacy_Trust)

Instagram Sledujte nás na Instagramu [@Literacy_Trust](https://www.instagram.com/Literacy_Trust)

📧 Přihlaste se k odběru našeho newsletteru literacytrust.org.uk/register

Ve spolupráci s

